

Geologic

44-203 Rybnik, Strzelecka 78

Tel: 502773557

email: geologic1@wp.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MPZP MIASTA CZELADŹ - DLA TERENU PRZY ULICY SATURNOWSKIEJ

Zlecniodawca: Urząd Miasta Czeladź
ul. Katowicka 45
41-500 Czeladź

Autor: mgr Tomasz Miłowski

Data wykonania: 9 czerwca 2026 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	4
1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	4
1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	5
1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	6
1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA.....	8
2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE.....	8
2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA	8
2.3 WODY POWIERZCHNIOWE.....	9
2.4 WODY PODZIEMNE	9
2.5 KLIMAT	10
2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	10
2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	11
2.6.2 GLEBY	12
2.7 ZASOBY NATURALNE.....	13
2.8 PRZYRODA OŻYWIONA	13
2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY	13
2.10 KRAJOBRAZ	14
2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	14
3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU	15
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	15
5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU	16
5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE	16
5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE	16
5.3 WPŁYW NA KLIMAT	16
5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI.....	16
5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU.....	16
5.4.2 WPŁYW NA GLEBY.....	17
5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE.....	17
5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ.....	17

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY	18
5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ	19
5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH.....	19
5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	19
5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	19
5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY	20
5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	21
5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI	21
5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE	21
5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE	21
6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	21
7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	22
8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000	23
9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	23
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	25
11. LITERATURA	29
12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA	31

Spis załączników

Rys. 1 Położenie geograficzne analizowanego terenu

Oświadczenie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 670).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2026 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

 Geologic
Tomasz Miłowski
44-203 Rybnik, ul. Strzelecka 78
tel. 502 773 557 e-mail: geologic1@wp.pl
NIP 642-283-41-91, REGON 241759860
Tomasz Miłowski

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź dla obszaru położonego w południowej części miasta, po północnej stronie ul. Saturnowskiej. Prognoza została wykonana na zlecenie Urzędu Miasta w Czeladzi.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak, to w jakim stopniu spowodują powstanie oddziaływań o charakterze znaczącym. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska, wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 670).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Czeladź oraz jego powiązania z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia

- istniejący stan środowiska,
- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,

- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Czeladź powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2016 r., przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016 r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź, Pracownia Urbanistyczna w Rybniku, Rybnik, 2016 r. (uchwała nr XXV/336/2016 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 19 maja 2016 r.);
- Uchwała Nr LXI/1022/2009 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź - „Borzecha i Józefów” - obowiązujący na analizowanym terenie mpzp;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Czeladź, Geologic, Rybnik, grudzień 2024 r.;

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w czerwcu 2026 r.,
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska,

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska, wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt analizowanego dokumentu uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągnęte również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Projekt planu obejmuje obszar o powierzchni około 2,5 ha i stanowi realizację Uchwały nr LXVI/845/2023 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź. Na analizowanym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Nr LXI/1022/2009 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź - „Borzecha i Józefów”. W planie tym cały analizowany teren został wskazany jako tereny 4U zabudowy usługowej. Celem sporządzenia planu miejscowego jest wskazanie możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w centralnej i wschodniej części terenu. Część zachodnią pozostawiono jako tereny usługowe. Ponadto obowiązujący na przedmiotowym terenie plan miejscowy został uchwalony w 2009 r. W przeciągu 17 lat ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uległa kilku nowelizacjom, w związku z powyższym, uchwalone w 2009 r. i wcześniej na podstawie ustawy z 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym plany miejscowe są częściowo niezgodne z aktualnymi przepisami, głównie ze względu na niepełny zakres wymaganych ustaleń planów. Uchwalenie planu miejscowego umożliwi dalszy rozwój tego obszaru zgodnie z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Również w projekcie planu ogólnego gminy dla tego terenu wskazano możliwość realizacji usług i zabudowy jednorodzinnej. W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenów:

MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;

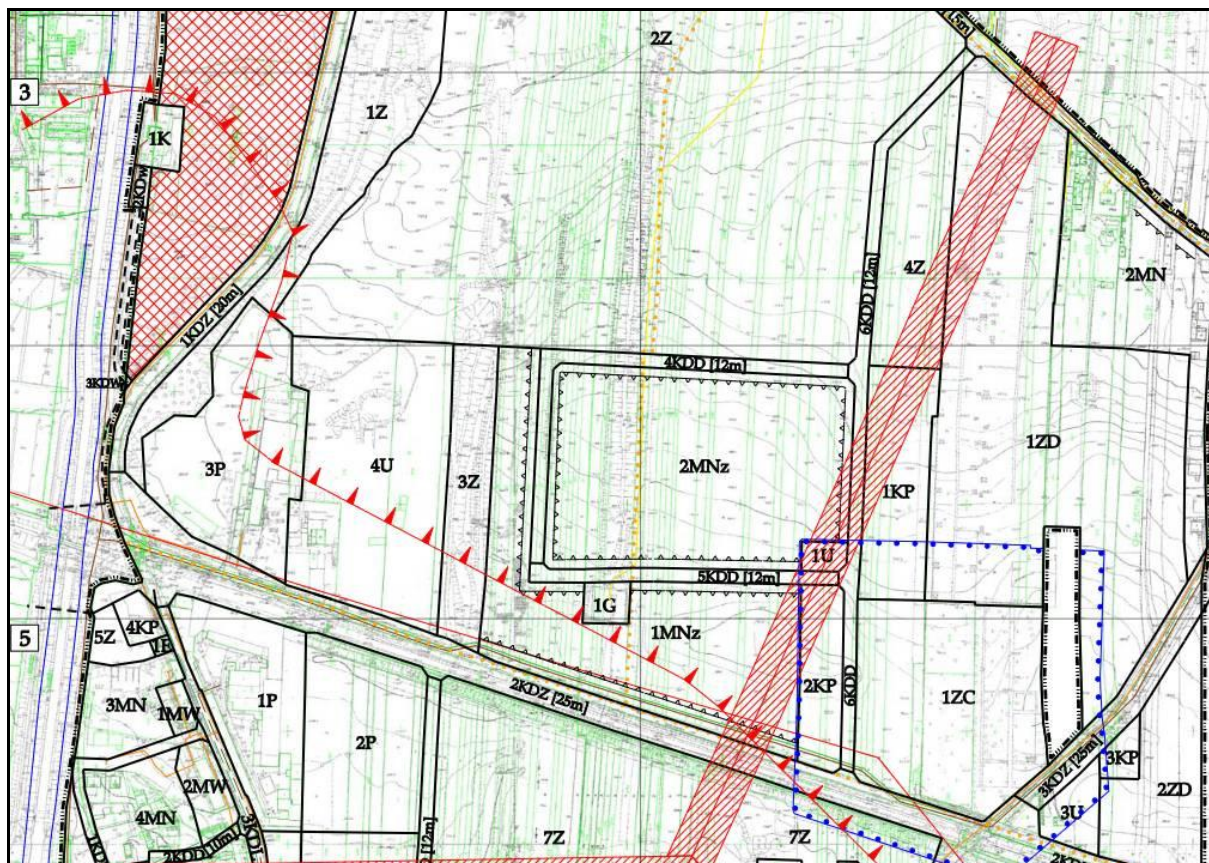
U – teren usług;

Projekt planu wskazuje tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w części centralnej i wschodniej oraz tereny usługowe w części zachodniej. Obecnie w części zachodniej znajdują się pozostałości dawnego zakładu, a bliżej ul. Saturnowskiej wybieg i miejsce szkolenia dla psów. W części centralnej i wschodniej występują zadrzewienia o charakterze ruderalnym. Całość tego terenu, jak i jego otoczenie ma charakter ruderalnych nieużytków.

W projekcie planu uwzględniono występowanie złóż węgla kamiennego oraz złóż wapieni i margli. Ze względu na położenie w centrum miasta, niewielkie rozmiary złoża, brak w pobliżu zakładów, które wykorzystywałyby wapien i margiel brak jest jakichkolwiek perspektyw na eksploatację tego złoża w przyszłości. Decydują o tym zarówno uwarunkowania środowiskowe, jak i ekonomiczne. Również złoża węgla nie wydają się możliwe w najbliższej przyszłości do eksploatacji, tak z przyczyn ekonomicznych, jak środowiskowych oraz ogólnej sytuacji gospodarczej.

Na analizowanym terenie nie występują zjawiska powodziowe, ani osuwiskowe, brak jest tu również form ochrony przyrody, czy zabytków ujętych w Rejestrze Zabytków Województwa Śląskiego lub Gminnej Ewidencji Zabytków. Nie występują tu także stanowiska archeologiczne. Teren Wzgórza Borzecha był wskazywany w dokumentach miejskich do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego. W opracowaniu ekofizjograficznym z 2024 r. wskazywano, że teren ten utracił walory przyrodnicze (m.in. murawy kserotermiczne już w wielu miejscach całkowicie zarosły), nie mniej dalej mógłby pełnić funkcję zieleni urządzonej, np. w formie dużego parku. Nie mniej w obowiązującym mpzp oraz w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w projekcie planu ogólnego miasta Czeladź ta część Wzgórza Borzecha wskazana została do zagospodarowania pod tereny usługowe i mieszkaniowe.

W związku z ustaleniami planu, charakterem zaproponowanych przeznaczeń oraz charakterem terenów, które mają być poddane urbanizacji (brak cennych siedlisk przyrodniczych) nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Rysunek 1 Obowiązujący na analizowanym terenie mpzp z 2009 r.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęty został obszar położony w południowej części miasta Czeladź, na północ od ul. Saturnowskiej, na zboczach Wzgórza Borzecha. Powierzchnia obszaru objętego mpzp wynosi ok. 2,5 ha. Lokalizację terenu pokazano na załączniku mapowym.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego¹ analizowany teren znajduje się w prowincji Wyżyny Polskie (34), w podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), w makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w mezoregionie Wyżyna Katowicka (341.13).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Płaskowyż na którym położone jest miasto oraz analizowany teren budują skały węglanowe (dolomity wapienia muszlowego, wapienie, pstry piaskowiec, wapienie muszlowe, margle i glinki) triasu, wchodzące w skład głównej struktury tektonicznej regionu – Niecki Bytomskiej. Skały te są pozostałością po wyschniętych przed milionami lat morzach. Przedmiotowy teren znajduje się również w północno-wschodniej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego. W głębokim podłożu analizowanego terenu, pod utworami triasowymi, znajdują się węglonośne utwory karbońskie, które do końca XX w. były przedmiotem eksploatacji. Na nich zalegają utwory triasowe w postaci wapieni warstw gogolińskich oraz

¹ Kondracki J., Geografia Regionalna Polski, PWN, Warszawa 2001;

dolomitów, margli i wapieni jamistych, osady te pochodzą z triasu środkowego, tworzą one trzon Wzgórza Borzecha. U podnóża wzgórza zalegają osady piasków, żwirów i mułków deluwialno-rzecznych, są to osady które spływają tu w wyniku procesów erozyjnych ze wzgórza.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

Wody powierzchniowe płynące i stojące

Na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek cieki, nawet w postaci niewielkich rowów czy kanałów, brak tu również jakichkolwiek zbiorników wód powierzchniowych.

Zagrożenie powodziowe

Na analizowanym terenie nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, ani tereny predystynowane do wystąpienia podtopień.

Ujęcia wód powierzchniowych oraz ich strefy ochronne

Na analizowanym terenie nie występują ujęcia wód powierzchniowych, ani ich strefy ochronne.

Jednolite części wód powierzchniowych

Na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek cieki wydzielone jako JCWP, natomiast całość terenu znajduje się w zlewni JCWP nr PLRW 20000621269 Brynica od zbiornika Kozłowa Góra do ujścia.

2.4 WODY PODZIEMNE

Regionalizacja Hydrogeologiczna

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Kraków analizowany teren wchodzi w skład bytomsko-olkuskiego regionu hydrogeologicznego XV. Główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach triasu środkowego i dolnego – wapieniach i dolomitach.

Użytkowe poziomy wodonośne

W podłożu analizowanego terenu w profilu hydrogeologicznym występują piętra wodonośne w utworach triasu i karbonu, przy czym piętro karbońskie ma ograniczone znaczenie, zaś piętro triasowe stanowi użytkowy poziom wodonośny.

Piętro wodonośne triasowe. Główny, najwydajniejszy poziom wodonośny występuje w utworach szczelinowo-krasowo-porowych triasu środkowego (wapień muszlowy i ret) zbudowanych z dolomitów i wapieni, zaś w utworach triasu dolnego występuje mniej wydajny porowy poziom wodonośny charakteryzujący się słabą wodonośnością. Węglanowe poziomy triasu o randze GZWP występują w jednostce hydrogeologicznej triasu bytomskiego, która leży w granicach niecki bytomskiej. W profilu utworów węglanowych triasu zbudowanych z dolomitów i wapieni wydziela się dwa niezależne poziomy wodonośne: wapienia muszlowego i retu. W zasięgu pasa ciągnącego się

od Wojkowic poprzez Grodziec po Czeladź – Piaski omawiane poziomy wodonośne tworzą jeden wspólny kompleks wodonośny serii węglanowej triasu. Charakter górotworu i roboty górnicze prowadzone od ponad stu lat w kopalniach rud Zn-Pb, a także intensywna eksploatacja złóż w niżej leżących byłych kopalniach Saturn i Paryż, spowodowały, że głównymi drogami przepływu wód podziemnych obok szczelin, pustek i kanałów krasowych, są także nieczynne, najczęściej zaciśnięte wyrobiska kopalń rud oraz szczeliny i spęknięcia poeksploatacyjne. W ramach triasowego piętra wodonośnego wydzielono jednostkę hydrogeologiczną 1aT2,1/C3/IV. Potencjalna wydajność studni wierconej przeważnie wynosi powyżej 70 m³h. Na całej powierzchni jednostki stopień zagrożenia wód jest bardzo wysoki, występuje brak izolacji i obecność ognisk zanieczyszczeń. Pomimo dużego zagrożenia jakość wód jest dobra i nie wymaga uzdatnienia. Jakość wody może być jednak nietrwała z uwagi na brak izolacji.

Główne zbiorniki wód podziemnych

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003) oraz materiałów Państwowej Służby Hydrogeologicznej na analizowanym terenie brak jest Głównych ani Lokalnych Zbiorników Wód Podziemnych.

Jednolite części wód powierzchniowych

Analizowany teren znajduje się w jednolitej części wód podziemnych nr PLGW2000111.

Ujęcia wód podziemnych

Na analizowanym terenie, ani w jego pobliżu, nie występują ujęcia wód podziemnych, nie występują również ich strefy ochronne.

2.5 KLIMAT

Obszar miasta Czeladź zlokalizowany jest według regionalizacji rolniczo-klimatycznej Polski R. Gumińskiego (1948), w dzielnicy częstochowsko-kieleckiej, gdzie średnia roczna temperatura powietrza wynosi 8°C, długość okresu wegetacyjnego waha się od 200 do 210 dni. Czas zalegania pokrywy śnieżnej dochodził do 100 dni, jednak w ostatnich latach pokrywa śniegowa zalega jedynie sporadycznie (ok. 20 dni), również średnia temperatura jest wyższa i wynosi 9,7 °C.² Dużą część Czeladzi, zwłaszcza jej centrum oraz wschodnią strefę ekonomiczną zajmują zwarte tereny zabudowane. W obrębie zwartej zabudowy miejsko-przemysłowej wskutek emisji ciepła sztucznego i zanieczyszczeń atmosferycznych (tzw. miejska wyspa ciepła) średnia roczna temperatura powietrza może być jeszcze wyższa o ok. 1,5 - 2°C. Średnioroczne sumy opadów są zróżnicowane i kształtują się w tej części Zagłębia na poziomie ok. 696 mm (dane ze stacji Katowice-Muchowiec za 2022 r. 690 mm). Maksymalne sumy miesięczne notowane są w lipcu i wynoszą ok. 100 mm, natomiast minimalne w lutym i marcu (ok. 35 mm). Kierunki wiatrów nawiązują do ogólnej cyrkulacji atmosferycznej i są lokalnie modyfikowane przez rzeźbę i zabudowę terenu. Przeważają wiatry z sektora zachodniego (W, SW, NW) wiejące w ponad 40% dni w roku, natomiast

² https://danepubliczne.imgw.pl/data/dane_pomiarowo_obserwacyjne/Roczniki/Rocznikmeteorologiczny/RocznikMeteorologiczny202022.pdf

udział wiatrów pozostałych wynosi: wiatry z kierunków N, NE i E 28,9% oraz wiatry SE i S 20,3%, średnie prędkości wiatrów wynosiły od 3 do 4 m/s.

Tabela 1 Procentowy rozkład kierunków wiatru w przedziałach prędkości (na wysokości wiatromierza) - stacja Katowice-Muchowiec

N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	Cisza
6,1	12,0	10,8	4,3	16,0	27,8	13,5	3,7	5,8

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Ukształtowanie terenu

Pod względem geomorfologicznym miasto oraz analizowany teren usytuowane jest w centralnej części Płaskowyżu Bytomsko-Katowickiego, należącego do Wyżyny Śląskiej. W rejonie analizowanego terenu występuje triasowe wzgórze, zwane Wzgórzem Borzecha, stanowiące charakterystyczny element ukształtowania tej części miasta. Bezpośrednio analizowany teren znajduje się u podnóża wzgórza, na jego wypłaszczeniu. Rzędne w rejonie ul. Saturnowskiej wynoszą ok. 263 m n.p.m. oraz w północnej części terenu ok. 270 m n.p.m. Najwyższy punkt Wzgórza Borzecha usytuowany jest na rzędnej ok. 283 m n.p.m., w odległości ok. 400 m na północ od analizowanego terenu. W obrębie złoża „Calcium-Brynica-Czeladź” do lat 70 XX w. prowadzona była eksploatacja wapieni i margli, po której pozostały wyrobiska, niecki i przekopy dawnego kamieniołomu. Prawdopodobnie później duża część z nich została zasypaana, pozostałości odkrywek widoczne są na północ i północny wschód od analizowanego terenu. W przypadku realizacji zabudowy należy przeprowadzić szczegółowe badania geologiczno-inżynierskie podłoża, gdyż nie sposób likwidacji wyrobisk nie jest znany, mogą występować tu pustki lub wielometrowe nasypy.

Rysunek 2 Analizowany teren na podkładzie Numerycznego Modelu Terenu (na podstawie geoportal.gov.pl)

Zjawiska osuwiskowe

Na podstawie analizy danych kartograficznych, wizji terenowej i danych Systemu Ochrony Przeciwosuwiskowej (PIG), na analizowanym terenie nie stwierdzono zjawisk osuwiskowych – aktualnych lub historycznych. Analizowany teren pod względem ukształtowania terenu i litologii nie jest predysponowany do występowania tego rodzaju zjawisk.

2.6.2 GLEBY I ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Mapa glebowo-rolnicza nie wskazuje na analizowanym terenie typów gleb, ani kompleksów gleb. Wg mapy ewidencyjnej wskazano tu tereny Bp – zurbanizowane tereny niezabudowane oraz N – nieużytki. Obecnie teren jest w dużej mierze nieużytkowany, porośnięty roślinnością o charakterze ruderalnym.

2.7 ZASOBY NATURALNE

W podłożu całego analizowanego terenu występuje złożo węgla kamiennego węgla kamiennego „Saturn” (ID Midas 335, pokłady 400, 500, 600 i 800). Złoża były przedmiotem eksploatacji do końca XX w., istniejące tu obszary i tereny górnicze zostały zniesione. Wpływy eksploatacji uległy już wygaszeniu, nie wskazywano na analizowanym obszarze terenów płytkiej eksploatacji oraz dawnych szybów górniczych. W północnej części terenu objętego mpzp znajduje się złożo wapieni i margli przemysłu wapienniczego „Calcium-Brynica-Czeladź”. Brak jest dokładniejszych informacji o czasie trwania eksploatacji, jak i o samym złożu prawdopodobnie była ona tu prowadzona przed II Wojną Światową, a później w latach 50 – 70 XX w., następnie została ona zaniechana, a część odkrywek kamieniołomów została zasypiana. Złożo to jest wpisane do bilansu zasobów, budują je wapienie triasu środkowego, a średnia jego miąższość wynosiła 23 m. Złożo występuje pod nadkładem o grubości od 0,2 m do 6,5 m.³ Ze względu na położenie w centrum miasta, niewielkie rozmiary złoża, brak w pobliżu zakładów, które wykorzystywałyby wapien i margiel brak jest jakichkolwiek perspektyw na eksploatację tego złoża w przyszłości. Decydują o tym zarówno uwarunkowania środowiskowe, jak i ekonomiczne.

2.8 PRZYRODA OŻYWIONA

Analizowany teren obejmuje południowe, wypłaszczone już zbocze Wzgórza Borzecha. Od strony południowo-zachodniej znajdują się porzucona dawna zabudowa istniejącego tu do lat 90 XX w. zakładu czy magazynów, teren ten jest ogrodzony, bez możliwości dostępu. Po zachodniej stronie terenu znajduje się zakład produkujący pieczywo oraz wyroby cukiernicze, pozostający w użytkowaniu. W części południowo-zachodniej, bliżej ul. Saturnowskiej znajduje się ogrodzone miejsce dla szkolenia psów. Na pozostałym obszarze, jak i na dużej części Wzgórza Borzecha rozwijają się bardzo gęste zakrzewienia i zadrzewienia o charakterze ruderalnym. Dominują tu takie gatunki jak klon jesionolistny, klon pospolity, orzech włoski, robinia akacjowa, a w warstwie podszytu bez czarny, czerwucha amerykańska i dereń świdwa. W runie bardzo silnie rozwijają się gatunki ruderalne: pokrzywa, trzcinnik piaszkowy, nawłoc pospolita, przytulia itp. Całość zarośli ma charakter mocno ruderalny.

Na całym analizowanym obszarze oraz w jego otoczeniu nie stwierdzono stanowisk gatunków roślin chronionych, ani szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych, jednak teren Wzgórza Borzecha był wskazywany w dokumentach miejskich do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego. W opracowaniu ekofizjograficznym wskazywano, że teren ten utracił walory przyrodnicze (m.in. murawy kserotermiczne), nie mniej dalej mógłby pełnić funkcję zieleni urządzonej, np. w formie dużego parku.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY I KORYTARZE EKOLOGICZNE

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują żadne ustanowione formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004

³ Bojakowska I. i inni., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Katowice, PIG, Warszawa, 2004 r.; Jochemczyk L i inni., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Wojkowice, PIG, Warszawa, 2004 r.;

r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 13). Jak to opisano powyżej teren Wzgórza Borzecha był wskazywany w dokumentach miejskich do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego. W opracowaniu ekofizjograficznym wskazywano, że teren ten utracił walory przyrodnicze (m.in. murawy kserotermiczne), nie mniej dalej mógłby pełnić funkcję zieleni urządzonej, np. w formie dużego parku.

Na terenie miasta Czeladź w literaturze przedmiotu nie wytypowano korytarzy ekologicznych⁴ tak dla ptaków jak i ssaków, natomiast dolina Brynicy oraz teren Lasu Czeladzkiego wraz z gruntami ornymi pomiędzy lasem ul. Szyb Jana oraz ul. J. Hallera została uznana za korytarz spójności, znajdują się one poza analizowanym terenem i poza Wzgierzem Borzecha. Nie wskazano na terenie miasta w oficjalnych dokumentach innych korytarzy ekologicznych. W opracowaniu krajowym z 2011 r.⁵ korytarze ekologiczne na terenie gminy nie zostały wskazane. Obecnie centralna, wschodnia i północna część terenu, jak i duża część Wzgórza Borzecha nie jest zabudowana i zwierzęta mają tu możliwość migracji, która jednak będzie ograniczona, gdyż teren ten znajduje się w centralnej części miasta, gdzie w wielu miejscach w otoczeniu występuje zabudowa oraz szlaki komunikacyjne.

2.10 KRAJOBRAZ

Na analizowanym terenie występuje krajobraz terenów ruderalnych, bardzo trudny do zaklasyfikowania, gdyż niemal cały ten teren jest mocno zarośnięty drzewami i krzewami o charakterze ruderalnym. W części zachodniej znajdują się niedostępne tereny po dawnym zakładzie lub magazynie, a w rejonie ul. Saturnowskiej wybieg dla psów, który niestety również prezentuje niską jakość. Widoczne są tu składowane odpady, a ogrodzenie w wielu miejscach się rozpada, sama ul. Saturnowska jest w złym stanie technicznym. W otoczeniu również wszechobecna jest roślinność o charakterze ruderalnym, co powoduje, że całość tego obszaru ma charakter terenów zdziczałych, nieużytkowanych. Dawniej, do końca lat 90 XX w. na terenie Wzgórza Borzecha roślinność drzewiasta nie była tak silnie rozwinięta, występowały tu łąki, a nawet murawy kserotermiczne, w związku z czym całość terenu prezentowała się dużo lepiej.

Na mocy Uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego nr VII/16/16/2025 z 23 czerwca 2025 r. został przyjęty Audyt Krajobrazowy Województwa Śląskiego, bezpośrednio na analizowanym terenie oraz w jego pobliżu jakiegokolwiek krajobrazy priorytetowe nie zostały wskazane.

2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek zabytki, stanowiska archeologiczne, jak również dobra kultury współczesnej.

⁴ Parusel J. B. [red], Korytarze ekologiczne w województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa etap I, CDPGŚ, Katowice, 2007 r.

⁵ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.;

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego z 2009 r., w którym to planie ustalono tereny 4U – tereny zabudowy usługowej, tak więc teren ten mógłby być zainwestowany na różnego rodzaju obiekty usługowe również bez procedowanej obecnie zmiany mpzp.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Na analizowanym obszarze nie stwierdza się występowania szczególnych problemów ochrony środowiska dotyczących obszarów podlegających ochronie. Na całym analizowanym obszarze oraz w jego otoczeniu nie stwierdzono stanowisk gatunków roślin chronionych, ani szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych, jednak teren Wzgórza Borzecha był wskazywany w dokumentach miejskich do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego. W opracowaniu ekofizjograficznym wskazywano, że teren ten utracił walory przyrodnicze (m.in. murawy kserotermiczne), nie mniej dalej mógłby pełnić funkcję zieleni urządzonej, np. w formie dużego parku. Nie mniej w obowiązującym mpzp oraz w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w projekcie planu ogólnego miasta Czeladź ta część Wzgórza Borzecha wskazana została do zagospodarowania pod tereny usługowe i mieszkaniowe.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, gdyż na terenach wskazanych do urbanizacji, ani w ich pobliżu nie występują jakiekolwiek cieki i zbiorniki wód, nie nastąpi więc ich likwidacja czy zabudowa. Niewątpliwie powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej lub usługowej wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków. W związku z ustaleniami projektu planu nie przewiduje się zagrożenia dla wód powierzchniowych, o ile dochowane zostaną wszelkie wymagania wynikające z przepisów dotyczących ochrony środowiska, prawa wodnego czy norm technicznych.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanym terenie występują użytkowe poziomy wodonośne w utworach triasowych, wyznaczono tu również główny zbiornik wód podziemnych. Powstanie nowej zabudowy z niedostatecznie rozwiązany systemem odprowadzania ścieków może wpłynąć na stan wód podziemnych. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą więc ustalenia przedstawione w zakresie gospodarki ściekowej w rozdziale 5.1. Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak egzekwowanie przez gminę podłączeń do sieci kanalizacyjnej oraz właściwe zaprojektowanie inwestycji z uwzględnieniem wszelkich potrzebnych zabezpieczeń. Tak jak opisano to już powyżej ograniczenie zagrożeń będzie związane każdorazowo z dopuszczaniem poszczególnych inwestycji po wnikliwej ocenie oddziaływania na środowisko i wydaniem wszelkich decyzji i pozwoleń, a w okresie późniejszym z prowadzeniem kontroli istniejących instalacji.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

W szerszej skali realizacja ustaleń planu nie będzie miała wpływu na klimat. Natomiast na pewno zmianie ulegnie mikroklimat terenów na których będzie powstawała nowa zabudowa, w miejscu terenów zielonych zaistnieje topoklimat terenów zurbanizowanych. Zabudowanie terenów wpłynie na zwiększenie szorstkości powierzchni ziemi, a co za tym idzie na zmniejszenie warunków przewietrzania. Zagrożeniem może być problem niskiej emisji na terenach gdzie proponuje się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, jednak obecnie w nowych budynkach, zgodnie z ustaleniami uchwały antysmogowej montuje się już raczej niskoemisyjne, zgodne z normami źródła ciepła. Na skutek ustaleń planu na analizowanym terenie zmieni się lokalny topoklimat, na topoklimat terenów zurbanizowanych.

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Projekt planu zakłada nieznaczne poszerzenie funkcji mieszkaniowej i usługowej. Realizacja tych funkcji wpłynie nieznacznie na przekształcenie powierzchni terenu. Nie należy jednak spodziewać się znaczących przekształceń, projekt planu nie przewiduje bowiem wielkoskalowych przedsięwzięć, takich jak drogi, składowiska odpadów, eksploatacja kopalni

czy inne obiekty, których budowa związana jest z przemieszczaniem znaczącej ilości mas ziemnych. Zmiany powierzchni ziemi należy uznać za nieuniknione, towarzyszące wprowadzeniu każdego typu inwestycji.

W obrębie złoża „Calcium-Brynica-Czeladź” do lat 70 XX w. prowadzona była eksploatacja wapieni i margli, po której pozostały wyrobiska, niecki i przekopy dawnego kamieniołomu. Prawdopodobnie później duża część z nich została zasypana, pozostałości odkrywek widoczne są na północ i północny wschód od analizowanego terenu. W przypadku realizacji zabudowy należy przeprowadzić szczegółowe badania geologiczno-inżynierskie podłoża, gdyż nie sposób likwidacji wyrobisk nie jest znany, mogą występować tu pustki lub wielometrowe nasypy.

5.4.2 WPŁYW NA GLEBY

Na analizowanym terenie gleby o charakterze rolniczym nie występują, choć obecnie teren w dużej mierze nie jest zabudowany. Mapa glebowo-rolnicza nie wskazuje na analizowanym terenie typów gleb, ani kompleksów gleb. Wg mapy ewidencyjnej wskazano tu tereny Bp – zurbanizowane tereny niezabudowane oraz N – nieużytki. Obecnie teren jest w dużej mierze nieużytkowany, porośnięty roślinnością o charakterze ruderalnym. W świetle obowiązującego prawa zgodnie z ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 82) brak jest więc przesłanek do uzyskania zgody na przekształcenie gleb klasy III na cele nierolnicze oraz przekształcania gruntów leśnych na cele nieleśne, gdyż gleby takie na analizowanym terenie nie występują.

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

W projekcie planu uwzględniono występowanie złóż węgla kamiennego oraz złóż wapieni i margli. Ze względu na położenie w centrum miasta, niewielkie rozmiary złoża, brak w pobliżu zakładów, które wykorzystywałyby wapien i margiel brak jest jakichkolwiek perspektyw na eksploatację tego złoża w przyszłości. Należy mieć również na uwadze, że złożo zostało już częściowo wyeksploatowane. Decydują o tym zarówno uwarunkowania środowiskowe, jak i ekonomiczne. Również złoża węgla nie wydają się możliwe w najbliższej przyszłości do eksploatacji, tak z przyczyn ekonomicznych, jak środowiskowych oraz ogólnej sytuacji gospodarczej. Biorąc pod uwagę obecne trendy oraz wygaszanie tej eksploatacji w Polsce nie przewiduje się, by złoża dawnych kopalń mogły być eksploatowane w dającej się przewidzieć przyszłości, plany takie nie były również wskazywane na drodze urzędowej czy w mediach.

5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

Analizowany teren obejmuje południowe, wypłaszczone już zbocze Wzgórza Borzecha. Od strony południowo-zachodniej znajdują się porzucona dawna zabudowa istniejącego tu do lat 90 XX w. zakładu czy magazynów, teren ten jest ogrodzony, bez możliwości dostępu. Po zachodniej stronie terenu znajduje się zakład produkujący pieczywo oraz wyroby cukiernicze, pozostający w użytkowaniu. W części południowo-zachodniej, bliżej ul. Saturnowskiej znajduje się ogrodzone miejsce dla szkolenia psów. Na pozostałym obszarze, jak i na dużej części Wzgórza Borzecha rozwijają się bardzo gęste zakrzewienia

i zadrzewienia o charakterze ruderalnym. Dominują tu takie gatunki jak klon jesionolistny, klon pospolity, orzech włoski, robinia akacjowa, a w warstwie podszytu bez czarna, czeremcha amerykańska i dereń świdwa. W runie bardzo silnie rozwijają się gatunki ruderalne: pokrzywa, trzcinnik piaszkowy, nawłóć pospolita, przytulia itp. Całość zarośli ma charakter mocno ruderalny.

Wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej i usługowej spowoduje urbanizację tego obszaru i przekształcenie w obszar o charakterze miejskim. Pozostaną tu jedynie fragmenty zielone o charakterze zieleni towarzyszącej jak np. przydomowe trawniki, żywopłoty, krzewy, drzewa w ilości również współczynnikiowi powierzchni biologicznie czynnej. Tereny w centrum Wzgórza Borzecha pozostawiono w obowiązującym suikzp i projekcie planu ogólnego pod różnego typu tereny zielone. Będą one mogły pełnić funkcję parkową czy inną o charakterze zieleni.

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 O OCHRONIE PRZYRODY I NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

Wpływ na tereny chronione

Na analizowanym obszarze, ani w jego pobliżu nie występują istniejące, ustanowione formy ochrony przyrody.

Teren Wzgórza Borzecha był wskazywany w dokumentach miejskich do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego. W opracowaniu ekofizjograficznym z 2024 r. wskazywano, że teren ten utracił walory przyrodnicze (m.in. murawy kserotermiczne już w wielu miejscach całkowicie zarosły), nie mniej dalej mógłby pełnić funkcję zieleni urządzonej, np. w formie dużego parku. Nie mniej w obowiązującym mpzp oraz w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w projekcie planu ogólnego miasta Czeladź ta część Wzgórza Borzecha wskazana została do zagospodarowania pod tereny usługowe i mieszkaniowe. Tereny w centrum Wzgórza Borzecha pozostawiono w obowiązującym suikzp i projekcie planu ogólnego pod różnego typu tereny zielone. Będą one mogły pełnić funkcję parkową czy inną o charakterze zieleni.

Wpływ na korytarze ekologiczne

Na terenie miasta Czeladź w literaturze przedmiotu nie wytypowano korytarzy ekologicznych⁶ tak dla ptaków jak i ssaków, natomiast dolina Brynicy oraz teren Lasu Czeladzkiego wraz z gruntami ornymi pomiędzy lasem ul. Szyb Jana oraz ul. J. Hallera została uznana za korytarz spójności, znajdują się one poza analizowanym terenem i poza Wzgierzem Borzecha. Nie wskazano na terenie miasta w oficjalnych dokumentach innych korytarzy ekologicznych. W opracowaniu krajowym z 2011 r.⁷ korytarze ekologiczne na terenie gminy nie zostały wskazane. Obecnie centralna, wschodnia i północna część terenu, jak i duża część Wzgórza Borzecha nie jest zabudowana i zwierzęta mają tu możliwość migracji, która jednak

⁶ Parusel J. B. [red], Korytarze ekologiczne w województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa etap I, CDPGŚ, Katowice, 2007 r.

⁷ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011 r.;

będzie ograniczona, gdyż teren ten znajduje się w centralnej części miasta, gdzie w wielu miejscach w otoczeniu występuje zabudowa oraz szlaki komunikacyjne. Ustalenia planu nie wpłyną znacząco na zmianę tego stanu rzeczy, tereny w centrum Wzgórza Borzecha w dalszym ciągu dostępne będą dla możliwości przemieszczania się zwierząt. Należy jednak pamiętać, że jest to centrum miasta i migracje zwierząt już teraz są tu silnie ograniczone.

5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Na skutek realizacji ustaleń planu zmieni się krajobraz całego analizowanego obszaru. Obecnie na tym obszarze występuje krajobraz nieużytków z roślinnością ruderalną, zaś na skutek realizacji ustaleń planu zacznie przeważać krajobraz z zabudową mieszkaniową i usługową. W zapisach projektu planu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie się krajobrazu, niewątpliwie natomiast w przypadku krajobrazu niezwykle istotne są niuanse, których plan nie rozstrzyga, a więc np. utrzymanie porządku na posesji czy schludny stan ogrodzeń. Niewątpliwie jednak krajobraz całego analizowanego obszaru ulegnie zmianie w kierunku krajobrazu z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i usługową, podobnego do krajobrazu terenów bardziej zurbanizowanych dzielnic miasta Czeladź.

5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na terenie objętym mpzp nie występują zabytki wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Śląskiego, do Gminnej Ewidencji Zabytków, brak jest również stanowisk archeologicznych, nie było więc potrzeby wprowadzania ustaleń w tym zakresie.

5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które w sposób znaczący mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. O ile zagrożenie ze strony obiektów usługowych lub przemysłowych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym system monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle pewnym zagrożeniem jest poszerzenie się funkcji mieszkaniowej (tereny MN), która ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. W roku 2017 uchwałą sejmiku województwa zakaz taki został wprowadzony i stopniowo następuje poprawa jakości powietrza oraz wymiana źródeł ciepła.

Projekt planu nie przewiduje realizacji dróg o wysokich klasach, które mogłyby wpływać na zanieczyszczenie powietrza. Należy podkreślić, że bez względu na formę powstawania zanieczyszczeń, to na przedsiębiorcach lub inwestorach spoczywać będzie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, obowiązek ograniczenia tego negatywnego oddziaływania. Dokładny wpływ przedsięwzięcia na środowisko winien zostać zbadany i opisany w raporcie oddziaływania na środowisko. W razie wykazania przekroczeń wymagane będzie wprowadzenie działań minimalizujących i zapobiegawczych. Generalnie jednak emisje ze strony zabudowy mieszkaniowej i usługowej obecnie zwykle nie powodują występowania znaczących oddziaływań.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112). Prowadzenie działalności na jakichkolwiek terenach (czy to usługowych, czy przemysłowych, czy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej) nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W dalszej części w ust. 2 tego artykułu jest wyraźny nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, poza terenem do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Na analizowanym terenie projekt planu nie wprowadza obiektów, które mogą mieć znaczący potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego, jak np. nowe rozwiązania drogowe wysokich klas czy rozległe tereny przemysłowe. Niewątpliwie jednak wprowadzenie urbanizacji na nowe tereny spowoduje pogorszenie jakości klimatu akustycznego, nie będzie to jednak oddziaływanie o charakterze znaczącym. Na dzień dzisiejszy na terenach nieużytków właściwie brak jest jakichkolwiek emitorów hałasu. Po wprowadzeniu różnego typu zabudowy np. zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej czy usługowej tereny te „wypełnią” się odgłosami życia codziennego, jak np. ruch samochodów, rozmowy, śmiech, koszenie trawników, szczekanie psów. Wszystkie te elementy spowodują, że jakość klimatu akustycznego niewątpliwie ulegnie pogorszeniu, czego muszą być świadome osoby wybierające to miejsce dla przyszłego zamieszkania. Ze względu jednak na skalę nowych do urbanizacji terenów będą to oddziaływania nieznaczne, mające bardzo ograniczony zasięg. W pobliżu również brak jest terenów chronionych akustycznie np. innych, już istniejących terenów mieszkaniowych.

Należy jednocześnie podkreślić, że zgodnie z obowiązującym prawem jakość klimatu akustycznego, za wyjątkiem dróg, nie może przekroczyć ustalonych standardów, w związku z czym w razie wystąpienia jakichkolwiek przekroczeń właściciel terenu będzie zobowiązany do ograniczenia uciążliwości. W przypadku wystąpienia negatywnych oddziaływań inwestor będzie musiał każdorazowo wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia. Wśród nich wyróżnia się m.in. prowadzenie prac wyłącznie w określonych godzinach (np. poza godzinami nocnymi), zastosowanie ekranów akustycznych, prowadzenie prac w pomieszczeniach, czy odpowiednia lokalizacja emitorów hałasu. W kontekście zanieczyszczeń powietrza do rodzajów zabezpieczeń zaliczyć można np.: montaż właściwych, zgodnych z obowiązującymi normami urzędów, montaż odciągów spalin oraz odpowiednią lokalizację emitorów. W związku z charakterem poszczególnych terenów oraz z ewentualną możliwością wprowadzenia zabezpieczeń, nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na analizowanych obszarach.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie wprowadza specjalnych obostrzeń co do lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Należy również dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. z 2024 r. poz. 604 ze zm.) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej. Przez analizowany teren przebiega linia wysokiego napięcia, co zostało uwzględnione w projekcie mpzp.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na przyrost zabudowy mieszkaniowej niewątpliwie wzrośnie też ilość powstających odpadów, choć nie będzie to przyrost znaczący zważywszy na skalę terenów. Projekt planu nie wprowadza nowych składowisk odpadów, będą one składowane zgodnie z obowiązującymi przepisami na terenach do tego przeznaczonych. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują zarówno ustawy (ustawa z 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również uchwały Rady Miasta oraz programy gospodarki odpadami, przepisy te muszą być odpowiednio egzekwowane.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanym terenie nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, ani możliwych potopień, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów w tym zakresie.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanym terenie nie występują osuwiska, ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów w tym zakresie. W obrębie złoża „Calcium-Brynica-Czeladź” do lat 70 XX w. prowadzona była eksploatacja wapieni i margli, po której pozostały wyrobiska, niecki i przekopy dawnego kamieniołomu. Prawdopodobnie później duża część z nich została zasypana, pozostałości odkrywek widoczne są na północ i północny wschód od analizowanego terenu. W przypadku realizacji zabudowy należy przeprowadzić szczegółowe badania geologiczno-inżynierskie podłoża, gdyż nie sposób likwidacji wyrobisk nie jest znany, mogą występować tu pustki lub wielometrowe nasypy. Być może należałoby również przeprowadzić badania geochemiczne podłoża, w miejscach gdzie zasypywano dawne wyrobiska.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Czeladź zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano w zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu:

- w zakresie ochrony powietrza – ograniczenie emisji pyłów związanych z wytwarzaniem energii cieplnej oraz z procesami inwestycyjnymi w budownictwie, gospodarce komunalnej, poprzez:
 - a) zwiększenie zasięgu terenów objętych zorganizowanym systemem ciepłowniczym zasilanym z centralnych źródeł,
 - b) stosowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o dopuszczonej mocy zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i postanowieniami niniejszej uchwały, przy uwzględnieniu przepisów odrębnych z zakresu odnawialnych źródeł energii; dopuszcza się lokalizowanie na dachach budynków instalacji odnawialnych źródeł energii oraz jako wolnostojące; zakaz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z energii wiatru z zastrzeżeniem zapisu §14 ust. 6 pkt. 3,
 - c) stosowanie indywidualnych i grupowych systemów grzewczych spełniających wymagania określone w przepisach odrębnych,
 - d) uwzględnienie wymagań „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego” przyjętego uchwałą Nr VI/62/8/2023 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 20 listopada 2023 r. w tym ograniczeń przyjętych uchwałą Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017,
 - e) zakaz stosowania materiałów pyłących (w szczególności żużli energetycznych) do utwardzania docelowych (trwałych) nawierzchni dróg i miejsc postojowych;
- w zakresie ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych – obowiązek uwzględniania dopuszczalnych wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska;
- w zakresie ochrony wód:
 - a) zakaz prowadzenia gospodarki ściekowej w sposób mogący spowodować przekroczenie dopuszczalnego poziomu parametrów określających stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- w zakresie gospodarki odpadami:

- a) nakaz zapewnienia w granicach działki budowlanej miejsca na pojemniki lub kontenery służące do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych,
 - b) zakaz lokalizacji usług związanych z gospodarowaniem odpadami i działalności związanej z magazynowaniem odpadów z wyłączeniem wstępnego magazynowania odpadów przez ich wytwórcę,
 - c) zakaz składowania odpadów.
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływujących na środowisko za wyjątkiem:
 - a) dróg,
 - b) sieci infrastruktury,
 - c) parkingów.
 - zakaz lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
 - W zakresie ochrony przed hałasem – nakaz uwzględnienia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska – dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) – jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej.

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na analizowanym terenie, jak i na całym obszarze miasta Czeladź ani w jego sąsiedztwie nie występują obszary Natura 2000. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, więc nie ma potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres planu określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1130) oraz w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 17 grudnia 2021 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2021 r. poz. 2404) nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Wskazanie

takie byłoby niezgodne z przepisami prawa i znacząco wykraczałoby poza ustawowe kompetencje Rady Miasta. Należy jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium. W ramach tej analizy również mogą zostać ocenione skutki dla środowiska zachodzące w wyniku realizacji projektowanego dokumentu.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Projekt planu obejmuje obszar o powierzchni około 2,5 ha i stanowi realizację Uchwały nr LXVI/845/2023 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź. Na analizowanym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Nr LXI/1022/2009 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź - „Borzecha i Józefów”. W planie tym cały analizowany teren został wskazany jako tereny 4U zabudowy usługowej. Celem sporządzenia planu miejscowego jest wskazanie możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w centralnej i wschodniej części terenu. Część zachodnią pozostawiono jako tereny usługowe. Ponadto obowiązujący na przedmiotowym terenie plan miejscowy został uchwalony w 2009 r. W przeciągu 17 lat ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uległa kilku nowelizacjom, w związku z powyższym, uchwalone w 2009 r. i wcześniej na podstawie ustawy z 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym plany miejscowe są częściowo niezgodne z aktualnymi przepisami, głównie ze względu na niepełny zakres wymaganych ustaleń planów. Uchwalenie planu miejscowego umożliwi dalszy rozwój tego obszaru zgodnie z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Również w projekcie planu ogólnego gminy dla tego terenu wskazano możliwość realizacji usług i zabudowy jednorodzinnej.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenów:

MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;

U – teren usług;

Projekt planu wskazuje tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w części centralnej i wschodniej oraz tereny usługowe w części zachodniej. Obecnie w części zachodniej znajdują się pozostałości dawnego zakładu, a bliżej ul. Saturnowskiej wybieg i miejsce szkolenia dla psów. W części centralnej i wschodniej występują zadrzewienia o charakterze ruderalnym. Całość tego terenu, jak i jego otoczenie ma charakter ruderalnych nieużytków.

W projekcie planu uwzględniono występowanie złóż węgla kamiennego oraz złóż wapieni i margli. Ze względu na położenie w centrum miasta, niewielkie rozmiary złóż, brak w pobliżu zakładów, które wykorzystywałyby wapien i margiel brak jest jakichkolwiek perspektyw na eksploatację tego złoża w przyszłości. Decydują o tym zarówno uwarunkowania środowiskowe, jak i ekonomiczne. Również złoża węgla nie wydają się możliwe w najbliższej przyszłości do eksploatacji, tak z przyczyn ekonomicznych, jak środowiskowych oraz ogólnej sytuacji gospodarczej.

Na analizowanym terenie nie występują zjawiska powodziowe, ani osuwiskowe, brak jest tu również form ochrony przyrody, czy zabytków ujętych w Rejestrze Zabytków

Województwa Śląskiego lub Gminnej Ewidencji Zabytków. Nie występują tu także stanowiska archeologiczne. Teren Wzgórza Borzecha był wskazywany w dokumentach miejskich do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego. W opracowaniu ekofizjograficznym z 2024 r. wskazywano, że teren ten utracił walory przyrodnicze (m.in. murawy kserotermiczne już w wielu miejscach całkowicie zarosły), nie mniej dalej mógłby pełnić funkcję zieleni urządzonej, np. w formie dużego parku. Nie mniej w obowiązującym mpzp oraz w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w projekcie planu ogólnego miasta Czeladź ta część Wzgórza Borzecha wskazana została do zagospodarowania pod tereny usługowe i mieszkaniowe.

W związku z ustaleniami planu, charakterem zaproponowanych przeznaczeń oraz charakterem terenów, które mają być poddane urbanizacji (brak cennych siedlisk przyrodniczych) nie przewiduje się wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującym przepisami.

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęty został obszar położony w południowej części miasta Czeladź, na północ od ul. Saturnowskiej, na zboczach Wzgórza Borzecha. Powierzchnia obszaru objętego mpzp wynosi ok. 2,5 ha. W budowie geologicznej analizowanego terenu udział biorą osady triasowe zalegające na starszych utworach karbońskich. Na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek cieków, nawet w postaci niewielkich rowów czy kanałów, brak tu również jakichkolwiek zbiorników wód powierzchniowych. Według Mapy Hydrogeologicznej Polski na analizowanym terenie w profilu hydrogeologicznym występuje triasowe piętro wodonośne. Pod względem geomorfologicznym miasto oraz analizowany teren usytuowane jest w centralnej części Płaskowyżu Bytomsko-Katowickiego, należącego do Wyżyny Śląskiej. W rejonie analizowanego terenu występuje triasowe wzgórze, zwane Wzgórzem Borzecha, stanowiące charakterystyczny element ukształtowania tej części miasta. Bezpośrednio analizowany teren znajduje się u podnóża wzgórza, na jego wypłaszczeniu. Rzędne w rejonie ul. Saturnowskiej wynoszą ok. 263 m n.p.m. oraz w północnej części terenu ok. 270 m n.p.m. Najwyższy punkt Wzgórza Borzecha usytuowany jest na rzędnej ok. 283 m n.p.m., w odległości ok. 400 m na północ od analizowanego terenu. W obrębie złoża „Calcium-Brynica-Czeladź” do lat 70 XX w. prowadzona była eksploatacja wapieni i margli, po której pozostały wyrobiska, niecki i przekopy dawnego kamieniołomu. Prawdopodobnie później duża część z nich została zasypana, pozostałości odkrywek widoczne są na północ i północny wschód od analizowanego terenu. W przypadku realizacji zabudowy należy przeprowadzić szczegółowe badania geologiczno-inżynierskie podłoża, gdyż nie sposób likwidacji wyrobisk nie jest znany, mogą występować tu pustki lub wielometrowe nasypy. Mapa glebowo-rolnicza nie wskazuje na analizowanym terenie typów gleb, ani kompleksów gleb. Wg mapy ewidencyjnej wskazano tu tereny Bp – zurbanizowane tereny niezabudowane oraz

N – nieużytki. Obecnie teren jest w dużej mierze nieużytkowany, porośnięty roślinnością o charakterze ruderalnym. W podłożu całego analizowanego terenu występuje złożę węgla kamiennego „Saturn” (ID Midas 335, pokłady 400, 500, 600 i 800). Złoża były przedmiotem eksploatacji do końca XX w., istniejące tu obszary i tereny górnicze zostały zniesione. Wpływy eksploatacji uległy już wygaszeniu, nie wskazywano na analizowanym obszarze terenów płytkiej eksploatacji oraz dawnych szybów górniczych. W północnej części terenu objętego mpzp znajduje się złożę wapieni i margli przemysłu wapienniczego „Calcium-Brynica-Czeladź”. Brak jest dokładniejszych informacji o czasie trwania eksploatacji, jak i o samym złożu prawdopodobnie była ona tu prowadzona przed II Wojną Światową, a później w latach 50 – 70 XX w., następnie została ona zaniechana, a część odkrywek kamieniołomów została zasypana. Analizowany teren obejmuje południowe, wypłaszczone już zbocze Wzgórza Borzecha. Od strony południowo-zachodniej znajdują się porzucona dawna zabudowa istniejącego tu do lat 90 XX w. zakładu czy magazynów, teren ten jest ogrodzony, bez możliwości dostępu. Po zachodniej stronie terenu znajduje się zakład produkujący pieczywo oraz wyroby cukiernicze, pozostający w użytkowaniu. W części południowo-zachodniej, bliżej ul. Saturnowskiej znajduje się ogrodzone miejsce dla szkolenia psów. Na pozostałym obszarze, jak i na dużej części Wzgórza Borzecha rozwijają się bardzo gęste zakrzewienia i zadrzewienia o charakterze ruderalnym. Dominują tu takie gatunki jak klon jesionolistny, klon pospolity, orzech włoski, robinia akacjowa, a w warstwie podszytu bez czarny, czeremcha amerykańska i dereń świdwa. W runie bardzo silnie rozwijają się gatunki ruderalne: pokrzywa, trzcinnik piaskowy, nawłóć pospolita, przytulia itp. Całość zarośli ma charakter mocno ruderalny. Na całym analizowanym obszarze oraz w jego otoczeniu nie stwierdzono stanowisk gatunków roślin chronionych, ani szczególnie cennych siedlisk przyrodniczych, jednak teren Wzgórza Borzecha był wskazywany w dokumentach miejskich do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego. W opracowaniu ekofizjograficznym wskazywano, że teren ten utracił walory przyrodnicze (m.in. murawy kserotermiczne), nie mniej dalej mógłby pełnić funkcję zieleni urządzonej, np. w formie dużego parku.

Na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie występują żadne ustanowione formy ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 - 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 13). Jak to opisano powyżej teren Wzgórza Borzecha był wskazywany w dokumentach miejskich do objęcia ochroną w formie użytku ekologicznego. W opracowaniu ekofizjograficznym wskazywano, że teren ten utracił walory przyrodnicze (m.in. murawy kserotermiczne), nie mniej dalej mógłby pełnić funkcję zieleni urządzonej, np. w formie dużego parku. Na mocy Uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego nr VII/16/16/2025 z 23 czerwca 2025 r. został przyjęty Audyt Krajobrazowy Województwa Śląskiego, bezpośrednio na analizowanym terenie oraz w jego pobliżu jakiegokolwiek krajobrazy priorytetowe nie zostały wskazane.

Na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek zabytki, stanowiska archeologiczne, jak również dobra kultury współczesnej.

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych, gdyż na terenach wskazanych do urbanizacji nie występują jakiegokolwiek cieki i zbiorniki wód. Niewątpliwie powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej lub usługowej wpłynie na zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków.

Gleby oraz rolnicza przestrzeń produkcyjna na terenie objętym zmianą zostaną przekształcone i zdegradowane na skutek urbanizacji. Na terenie planowanym pod zabudowę istniejące środowisko ulegnie całkowitej degradacji i przekształcone w kierunku przydomowych zieleńców i ogrodów na obszarach przestrzeni biologicznie czynnej, brak tu jednak cennych walorów przyrodniczych. Przekształcane będą głównie ruderalne nieużytki. Wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej i usługowej spowoduje urbanizację tego obszaru i przekształcenie w obszar o charakterze miejskim. Pozostaną tu jedynie fragmenty zielone o charakterze zieleni towarzyszącej jak np. przydomowe trawniki, żywopłoty, krzewy, drzewa w ilości również współczynnikiowi powierzchni biologicznie czynnej. Tereny w centrum Wzgórza Borzecha pozostawiono w obowiązującym suikzp i projekcie planu ogólnego pod różnego typu tereny zielone. Będą one mogły pełnić funkcję parkową czy inną o charakterze zieleni. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które w sposób znaczący mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. O ile zagrożenie ze strony obiektów usługowych lub przemysłowych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym system monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle pewnym zagrożeniem jest poszerzenie się funkcji mieszkaniowej (tereny MN), która ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. W roku 2017 uchwałą sejmiku województwa zakaz taki został wprowadzony i stopniowo następuje poprawa jakości powietrza oraz wymiana źródeł ciepła. Na analizowanym terenie projekt planu nie wprowadza obiektów, które mogą mieć znaczący potencjalny wpływ na pogorszenie klimatu akustycznego, jak np. nowe rozwiązania drogowe wysokich klas czy rozległe tereny przemysłowe. Niewątpliwie jednak wprowadzenie urbanizacji na nowe tereny spowoduje pogorszenie jakości klimatu akustycznego, nie będzie to jednak oddziaływanie o charakterze znaczącym.

Na analizowanym terenie nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, ani możliwych potopień, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów w tym zakresie.

Na analizowanym terenie nie występują osuwiska, ani tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, nie zaistniała więc potrzeba wprowadzania zapisów w tym zakresie. W obrębie złoża „Calcium-Brynica-Czeladź” do lat 70 XX w. prowadzona była eksploatacja wapieni i margli, po której pozostały wyrobiska, niecki i przekopy dawnego kamieniołomu. Prawdopodobnie później duża część z nich została zasypana, pozostałości odkrywek widoczne są na północ i północny wschód od analizowanego terenu. W przypadku realizacji zabudowy należy przeprowadzić szczegółowe badania geologiczno-inżynierskie podłoża, gdyż nie sposób likwidacji wyrobisk nie jest znany, mogą występować tu pustki lub wielometrowe nasypy. Być może należałoby również przeprowadzić badania geochemiczne podłoża, w miejscach gdzie zasypywano dawne wyrobiska.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie planu.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000 w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1: 50000, ark. Wojkowice, Gugik, Warszawa, 2001 r.;

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1: 50000, ark. Katowice, Gugik, Warszawa, 2001 r.;

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Sozologiczna Polski w skali 1: 50000, ark. Wojkowice, Gugik, Warszawa, 1995 r.;

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Sozologiczna Polski w skali 1: 50000, ark. Katowice, Gugik, Warszawa, 1995 r.;

Biernat S., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Wojkowice, PIG, Warszawa 1957 r.;

Biernat S. Kryowska M., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Katowice, PIG, Warszawa 1956 r.;

Bojakowska I. i inni., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Katowice, PIG, Warszawa, 2004 r.;

Cempulik P. i inni., Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej Czeladzi, Wrocław-Bytom, listopad 2007 r.

Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Dokumentacja płytkiego kopalnictwa oraz ocena stanu zagrożenia powierzchni ze strony płytkiego kopalnictwa (do 80m) wraz z inwentaryzacją dokonanej eksploatacji górniczej od początku istnienia kopalni, Konsultant sp. z o.o. , Siemianowice Śląskie, 2000 (dot. Tereny KWK Grodziec);

Goszcz A.; Ekspertyza i projekt techniczny zabezpieczenia powierzchni nad starą, płytką eksploatacją węgla na obszarze górniczym KWK Saturn, Dąbrowa Górnicza, 1995 r.

Gumiński R., Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce, Przegląd meteorologiczny i hydrologiczny, Warszawa, 1948 r.;

www.gus.pl - strona internetowa Głównego Urzędu Statystycznego;

Jochemczyk L i inni., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Wojkowice, PIG, Warszawa, 2004 r.;

Jóźwiak A., Kowalczevska G., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Kraków, WG, Warszawa, 1984 r.;

Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 1998 r.;

Kaziuk H., Lewandowski J., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Kraków, WG, Warszawa, 1980 r.;

Mapa przydatności do zabudowy terenu miasta Czeladź w granicach byłego obszaru górniczego Saturn, Przedsiębiorstwo Miernictwa Górniczego sp z o.o., Katowice, 2000 r.;

Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa , 1995 r.;

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego wraz z wykonanymi do nich opracowaniami ekofizjograficznymi;

Mulewicz A., Koncepcja sieci ekologicznej miasta Czeladź, Uniwersytet Śląski, Wydział Nauk o Ziemi, praca magisterska (nie publ.);

Ocena skutków działalności KWK Saturn w Czeladzi na środowisko przyrodnicze i gospodarcze użytkowanie powierzchni, PTUH Carbo-Techmex, Katowice, 1994 r.;

Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Czeladź, Geologic, Rybnik, 2011 r.;

Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Czeladź, Geologic, Rybnik, grudzień 2024 r.;

Państwowa Służba Hydrogeologiczna – strona internetowa PIG, <http://www.psh.gov.pl> ;

Parusel. J[red], Korytarze ekologiczne w województwie śląskim, CPDGŚ, Katowice 2007 r.;

Rejestr form ochrony przyrody województwa śląskiego – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Katowice, 2023 r.;

Rózkowski A. [red], 1997: Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia; 1 : 100 000. PIG, Warszawa;

Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź, Citec Katowice, 2005 r. (z póź. zmianami);

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Czeladź, Pracownia Urbanistyczna w Rybniku, Rybnik, 2016 r. (uchwała nr XXV/336/2016 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 19 maja 2016 r.);

Wagner J. i inni, Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Wojkowice, PIG, Warszawa 1997 r.;

Wagner J., Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Katowice, PIG, Warszawa 1997 r.

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Ul. Saturnowska na południe od analizowanego terenu, widok w kierunku zachodnim

Fot. 2 Ul. Saturnowska na południe od analizowanego terenu, widok w kierunku wschodnim

Fot. 3 Wybieg i miejsce szkolenia dla psów w południowo-zachodniej części obszaru

Fot. 4 Zadrzewienia w centralnej części obszaru

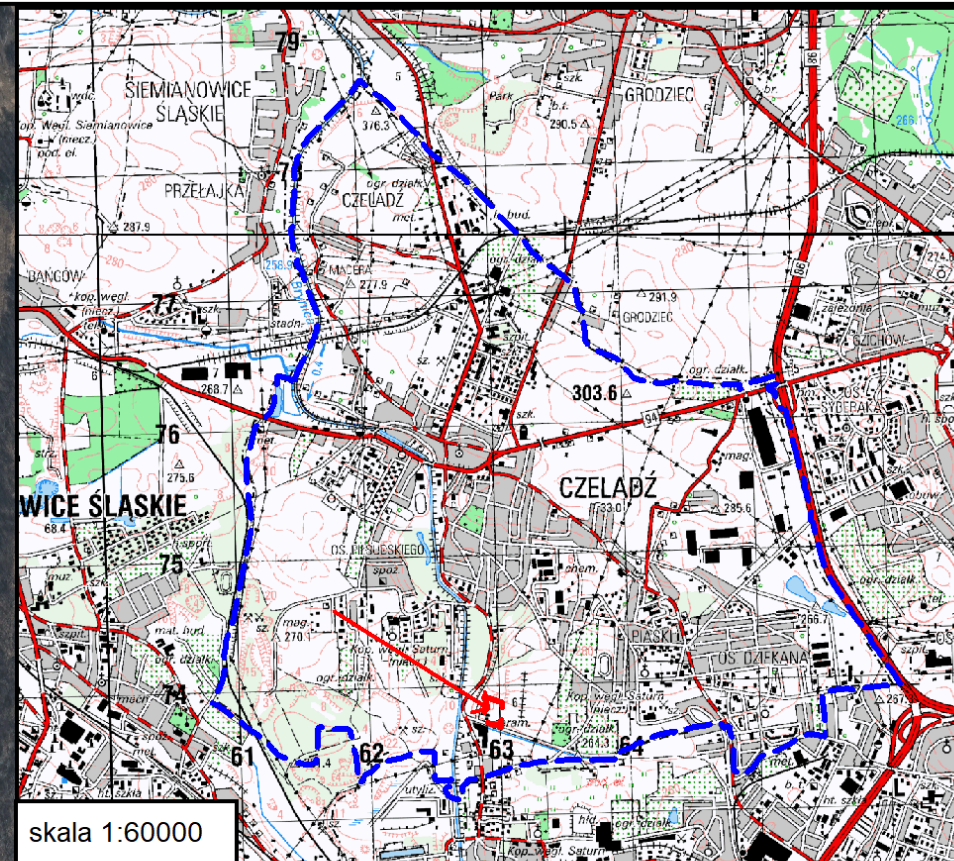

Fot. 5 Zadrzewienia w centralnej części obszaru

Fot. 6 Na wschód od analizowanego terenu zaznaczają się jeszcze fragmenty o charakterze łąkowym, choć również mocno zarośnięte roślinnością ruderalną

- Granica miasta Czeladź
- Granica analizowanego terenu

skala 1:5000

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MPZP MIASTA CZELADŹ
- DLA TERENU PRZY ULICY SATURNOWSKIEJ

NAZWA MAPY

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

CZERWIEC 2026

GEOLOGIC

NR MAPY

1

44-203 RYBNIK UL. STRZELECKA 78
E-MAIL : GEOLOGIC1@WP.PL